

Motion till riksdagen 2020/21:3841

av **Matheus Enholm m.fl. (SD)**

med anledning av prop. 2020/21:64 En konsultationsordning i frågor som rör det samiska folket

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår propositionen.

Motivering

I propositionen föreslår regeringen att en ny lag införs om konsultation i ärenden av särskild betydelse för samerna. Syftet med konsultationer är att främja det samiska folkets inflytande över dess angelägenheter.

Det är viktigt att samerna har ett stort inflytande i frågor som berör dem som folk, och Sverigedemokraterna har därför i sitt förslag till riksbudget – utöver vad regeringen anvisat – anslagit ytterligare 1 miljon kronor till Sametinget. Syftet med detta ökade anslag är givetvis att ge tinget än bättre möjlighet att företräda det samiska folket och öka samers möjligheter att delta i den offentliga debatten.

Lagförslaget har många bra delar men avspeglar inte fullt ut komplexiteten i frågan, och förhållandevis många remissinstanser är kritiska. Vidare innehåller lagförslaget ett antal juridiska frågor som behöver definieras bättre.

Samtidigt som det är av stor vikt att värna det samiska folkets rätt till medbestämmande i grundläggande frågor måste även statens skyldigheter och ansvar för alla invånarna i denna del av landet beaktas. Många olika aktörer berörs och deras intressen måste vägas mot varandra för allas bästa.

Det offentliga har ett ansvar för arbetsmarknad, förvaltning, infrastruktur, näringsliv m.m. Blir konsultationsplikten alltför omfattande och formalistisk med tidskrävande ärendehandläggning riskerar detta att påverka ovanstående negativt, vilket flera remissinstanser uttrycker farhågor om. Myndigheterna uttrycker främst oro för begränsade handläggningsresurser och företagen för längre handläggningstider. Det

råder dessutom fortfarande oklarheter kring mervärdet av att införa konsultationer parallellt med existerande samråd.

Med ”ärende av särskild betydelse” avses ett ärende som kan få direkt inverkan på samernas språk, kultur, näringar eller ställning som urfolk. Någon närmare definition än detta preciseras inte i propositionen och samiska organisationer kan själva begära konsultation om de anser att ett ärende kan få ”särskild betydelse”. Utan en närmare precisering blir det här svårt att överblicka konsekvenserna av den föreslagna konsultationsordningen.

Ett annat problemområde är att kretsen av de grupper som ska konsulteras vidgas betydligt och heller inte tydligt definieras.

Samtidigt som det är viktigt att värna det samiska folkets rätt till medbestämmande är det även viktigt att balansera den rättsliga regleringen av ägande och mark- och resursanvändning i områden där samernas särställning och dessa intressen gör sig gällande. Det är ett väl känt faktum att dessa frågor ofta blir polariserade och att debatten stundtals förts på osaklig grund, vilket är mycket olyckligt. En självklar utgångspunkt när så svåra frågor ska regleras är således att den känsliga balansen inte rubbas till förfång för de rättmätiga intressen som gör sig gällande i dessa delar av Sverige. Lantbrukarnas Riksförbund anför bl.a. i sitt remissvar till regeringen att förslaget om samisk konsultation innebär en oproportionerlig rättighetsförskjutning som riskerar att öka polariseringen i stället för att öka samverkan och dialog. En återkommande kritik bland länsstyrelserna är juridiska otydligheter och behovet av ytterligare utredning. De sex länsstyrelserna har en lång rad invändningar mot genomförandet och att det kommer att krävas utökade resurser.

Det nu aktuella förslaget kan därmed inte sägas uppnå en balanserad avvägning mellan de olika intressena, och propositionen bör därför avslås.

Matheus Enholm (SD)

Fredrik Lindahl (SD)

Per Söderlund (SD)

Mikael Strandman (SD)